

lige Venner, vor sydlige Nabo kunde have en Dage med i Begivenhederne herhjemme i Danmark, han vil deri se et saadant Formaal og ikke Andet. Og den, som vil se paa den Fred, der blev sluttet i Wien 1864 og paa Pragerfreden af 1866, han vil se det Samme. Tro de ærede Herrer, at naar vi ikke have faaet opfyldt den meget omtalte § 5 i Pragerfreden fra 1866, det da er, fordi det store Lydskland ikke kan undvære den Smule Stræfning af Slesvig, som ligger op imod os. Det faar man mig slet ikke til at tro. Saalænge det Spørgsmaal staar hen, er der et aabent Spørgsmaal, et Regnskab at afgjøre imellem vor sydlige Nabo og os, og jeg tror ikke, at vi behøve at faste Diet i andre Retninger eller at spørge den ærede Udenrigsminister for at være stikkre paa, at saalænge det ikke er lukket, saalænge have vi ikke fredelige Forhold. (S. A. Hansen: Hvorledes staar da det nordflesvigste Spørgsmaal?). Jeg tror, at vi vide det ligesaa godt som den ærede Udenrigsminister. — Jeg takker det ærede Medlem for Kjøbenhavns 3die Valgkreds (Avermoes) for det interessante og velformede Foredrag, han holdt for os her igaar. Jeg tror, at det har bragt en stor Del til at klare Stillingen overfor vort Befæstningsvæsen, og hvad der navnlig tiltalte mig ved det ærede Medlems Foredrag, var den upartiske Stilling, som han indtog overfor Spørgsmaalet. Han sagde os, hvorledes han opfattede Spørgsmaalet fra forskellige Sider, han sagde os, til hvilken Side han selv hældede; men paa samme Tid vilde han være rede til at gaa over til, hvilken Del af Sagen man vilde vælge, naar der i det Hele taget kunde blive gjort Noget. Men det ærede Medlem kom ogsaa til det, som jo alle Kæmpere for Befæstningsvæsenet synes at være komme til, nemlig at vi skulde bestræbe os for at befæste Kjøbenhavn mod Landsiden. Det ærede Medlem for Randers Amts 2den Valgkreds (N. P. Jensen) havde sin Dom meget freidigere færdig. Det ærede Medlem talte med Varme her i Salen, som jeg veed, at han har gjort paa andre Steder, og jeg vil tilføje med Dygtighed og med fuld Overbevisning om Nødvendigheden af at befæste Kjøbenhavn, at det skulde være Grundlaget for hele vort Befæstningsvæsen. Det ærede Medlem kom derved til at rette en Bemærkning imod mig med Hensyn til Stillingen mellem Flaaden og Kjøbenhavns Befæstning, idet han sagde, at der var en saadan Forbindelse mellem disse Ting, at de egentlig ikke kunde skilles ad, og den nødvendige Betingelse for Flaadens Udvikling vilde være Kjøbenhavns Befæstning. Jeg tror dog, at jeg kan have Ret i, hvad jeg ved en tidligere Leilighed i denne Samling har yttret om dette Spørgsmaal; thi selv paa de tre forskellige Punkter, som det ærede Medlem omtalte, nemlig en Landgangshærs Nærmelse til Sjælland, dens Kamp paa Sjæen med Flaaden og dens Kamp i Land samt dens Retræte til Kjøbenhavn, ligger dog

Flaaden i første Linie, og idet jeg ikke har udtalt mig om Befæstningen af Kjøbenhavn, har jeg kun villet sige, at Flaaden laa i første Linie, og at det kunde kun nytte lidet, at vi befæstede Kjøbenhavn, naar vi ikke sørgede for vor Flaades Udvikling. Det ærede Medlem syntes at ville vende Stillingen om, saa at det ikke kunde nytte noget, at vi styrkede vor Flaade, naar vi ikke havde befæstet Kjøbenhavn. Men lad dette gaa lige op imellem os; lad være, at der er en Forbindelse imellem disse to Spørgsmaal, men lad os ogsaa være enige om, at Flaaden er i alt Fald den, der kommer til at ligge i Forsvarets første Linie. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa disse Spørgsmaal, dertil er Tiden for langt fremskreden, og vi have allerede hørt lange Foredrag idag og de foregaaende Dage. Men jeg vil dog nødig, at det skulde synes, som om der med Hensyn til dette Spørgsmaal var nogen Strid imellem de militære Medlemmer i denne Sal, og jeg kan da ikke undlade at rette en Opfordring til det ærede Medlem for Randers, ikke fordi det ærede Medlem har fremsat den Betragtning her i Salen, men fordi jeg har set den blive fremsat paa mange andre Steder. Det er naturligt, at der navnlig udenfor denne Sal imellem Medlemmer af Hæren og af Flaaden er en Kappelyst, naar der er Tale om Forsvarsvæsenet, saaledes at Flaadens Forkæmpere søge at trække Flaaden til sig og Hærens Forkæmpere søge at trække Hæren til sig, og at hver gjør sit Vaaben til det væsentlige. Det kan være ganske naturligt, og det kan være vanstelig at stille sig over Partierne, men der er dog een Ting, jeg tror, man skal være varsom med paa den ene og den anden Side, og det er, hvorledes man fra den ene Side betragter det andet Vaaben. Der er for megen Tilbøjelighed hos de Herrer fra Hærens Side, som kæmpe for Forsvarsvæsenet, til at se, hvad Flaaden ikke kan gjøre, medens de overse, hvad Hæren i samme Tilfælde heller ikke kan gjøre. Jeg vil indrømme, at der ogsaa hos Forkæmperne for Flaaden er en Tilbøjelighed til at se, hvad Flaaden, men Hæren ikke kan gjøre. Det ærede Medlem gjorde sig skyldig i det Samme, idet han igaar udviklede, hvorledes det vilde gaa, naar Flaaden skulde beskytte Oversøelsen af Tropper fra Sjæen til Sjælland. Han sagde, at der derved blev stillet Flaaden en Opgave, som var den for vanstelig; Flaaden kunde ikke understøtte Transporten fra den ene D til den anden og kunde ikke forhindre, at disse Der bleve adskilte, og derfor maatte vi ty til Hæren, samle den paa Sjælland, lade den gaa imod den landsatte Styrke, lade den tabe et Slag og derpaa trække sig tilbage til det befæstede Kjøbenhavn. Jeg tillader mig dog at tro, at dersom man af dette Hensyn vil tilfidsætte det nødvendige Hensyn til Flaadens Udvikling, vil man komme til den Overbevisning, at naar en Fjende kommer hertil og foretager en Landgang paa 5—6 Steder og har